

АНГЕЛ КАРАЛИЙЧЕВ ОРАЧЪТ И ГЪСКИТЕ

chitanka.info

Вървял един цар през нивите. В близката долчина видял старец, прегърбен и немощен — крачи подир ралото и пъшка. Спрял се царят, погледал как дървеното рало кърти едри сухи буци, и рекъл:

— Абе, дядо, ти защо се мъчиш като грешен дявол? Нямах ли си челяд да ти помага, ами си се прегърбил подир ралото?

Старецът спрял воловците си и отвърнал:

— Имам челяд, човече, но тя помага на други хора. Чуждите ниви работи.

„Не е глупав този старец“, помислил си царят и продължил да пита:

— Ами с двете как си — далеч или близо?

— С двете ли? Много съм близо.

— А с трийсет и двата?

— Хич ме няма. Останаха ми трийсет и два без дваисет и осем.

— Ами носят ли те двата коня? Вървят ли бърже и могат ли да теглят старата кола?

— Не ме питай за конете — отвърнал старецът, — те запряха. Мислих, мислих какво да правя, най-сетне реших да си намеря в гората още един кон. Сега три коня ми теглят колата, но тя скърца ли, скърца.

— Още едно нещо ще те попитам — зинал учуден царят от умните отговори на стареца, — вкъщи имам девет охранени гъски. Ако ти ги проводя, можеш ли ги оскуба?

— Охохооо! — поклатил глава старецът. — За тая работа ме бива. И десет да ми проводиш — няма да се посрамя.

Простил се царят с орача, тръгнал да си ходи, но след като направил две-три крачки, се обърнал назад и викнал:

— Кажи ми, дядо, от какво имаш най-голяма нужда?

Старецът погледнал любопитния чужденец, мълчаливо дигнал нагоре двете си ръце, отпуснал им пръстите надолу и почнал да ги тръска над сухата земя. Сетне замахнал с десницата си, описал едно голямо колело и подкарал воловците си.

Царят отминал и додето се прибере в двореца си, напрягал ум да разгадае последния мълчалив отговор на стареца, но нищо не могъл да отгатне.

Щом влязъл в двореца, поръчал веднага да повикат деветимата му съветници, които били един от друг по-мъдри. Събрали се царските

съветници.

— Водих — рекъл им царят — днес разговор с един прост човек — орач. Питам го за различни работи и той ми отговори. Искам да ми разтълкувате какво означават моите въпроси и отговорите на орача.

И царят разказал на съветниците целия разговор с орача. Замислили се царските съветници. Мислили, мислили, бяхтели си мъдрите глави, но нищо не могли да отгатнат. Тогава царят се ядосал, стрелнал ги с очи изпод вежди и рекъл:

— Един ден срок ви давам. Ако до утре не ми разтълкувате думите на стареца, ще ви натикам в тъмницата, а на вашето място ще сложа него!

Уплашили се съветниците. Глътнали си езиците. Дигнали се и деветимата, отишли при стареца на нивата. Почнали да му се молят:

— Разтълкувай ни царските въпроси и твоите отговори.

— Ще ви ги разтълкувам — отвърнал старецът, — но за всяка дума трябва да ми броите по една жълтица. За по-малко не си отварям устата, защото ме е страх да не ми паднат и последните четири зъба. И още едно: ако някой от вас ме пресече, ще млъкна.

Няма що — съветниците склонили и развързали кесиите си.

А умният старец започнал да им разказва надълго и нашироко, как си орал нивата, как пъшкал и проклинал ония, дето трупат сиромашията с тежки данъци, как се спрял непознатият пътник и почнал да го разпитва. Един от съветниците бележел всяка дума на стареца с чертичка. Съветниците стояли на тръне, като гледали как се умножават чертичките, но не смеели нищо да кажат на умния старец, защото се бояли да не млъкне.

Най-сетне орачът започнал да тълкува въпросите и отговорите:

— Отначало царят ме попита нямам ли челяд да ми помага, ами се трепя като грешен дявол. Отговорих му, че моята челяд помага на други хора, чуждите ниви работи. А то значи: имам дъщери само, които са женени и работят нивите на мъжете си. След туй царят ме попита как съм с двете. Как съм, искаше да каже, с двете очи. Отговорих му, че съм близо, значи не виждам надалеч, късоглед съм. Как съм с трийсет и двата беше третият въпрос. Със зъбите как съм, питаше царят. Отговорих му, че имам трийсет и два без двайсет и осем. Само четири са ми останали. Ами как съм с двата коня — могат ли да теглят колата ми. Туй питане означаваше как съм с двата крака.

Отговорих, че са запрели, но съм намерил в гората трети кон. Третият кон е тоягата, с която се подирам. На тръгване величеството благоволи да ме попита от какво имам най-голяма нужда. Аз вдигнах нагоре ръцете си, провесих пръсти надолу и ги изтърсих, сетне описах с десницата едно голямо колело. Искрах да му кажа, че имам нужда от пороен дъжд, който да напои земята, за да се роди ей такава голяма погача, но царят нищо не проумя и си отиде озадачен. Колкото до деветте гъски, които царят обеща да ми изпрати за скубане — трябва вече да сте се досетили, — гъските сте вие! Но защо не дойде и десетата, която също не можа да отгатне последния ми отговор?

Съветниците потънали в земята от срам, платили за всяка дума жълтица и си тръгнали с наведени глави. А старецът разпрегнал воловете и до вечерта броил жълтиците.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.